

[**Ministeren f. Landbrug og Fiskeri.**] og det har jeg været inde paa ved tidligere Lejlighed, tror jeg —, at endnu er der vel blandt Smaabrugerne for mange, der driver deres Ejendom nøjagtigt, som man driver en større Gaard. Man maa utvivlsonst i den kommende Tid i høj Grad have Opmærksomheden henvendt paa andre Driftsformer, specielt afpasset efter Brugsstørrelsen; og da kan der efterhaanden komme mange Ting frem. Der er visse Dele af Landet, hvor Frugtavl er kommet til at spille en stor Rolle, og efterhaanden som vor Viden og den almindelige Folkeoplysning om Kostens rigtige Sammensætning vokser, vil der blive et betydeligt større Forbrug af Grøntsager og Gartnerprodukter, og jeg skulde tage meget fejl, om der ikke ogsaa paa dette Omraade i Fremtiden vil vise sig at ligge betydelige Eksportchancer. Alt dette tæller ogsaa med og bør tages i Betragtning ved Bedømmelsen af Stillingen i Fremtiden. Men naturligvis skal der i den Udstrækning, det er naturligt, raades Bod paa den Trang, der er til Tillægsjord; der er noget rationelt heri. Alle vil formentlig være enige med mig i, at landøkonomisk havde vi staaet langt, langt stærkere i disse Aar, hvis vi havde haft en saa afbalanceret Ejendomsstørrelse, at vi havde været fri for, at den ene Landmand skulde aflevere Korn til den anden. Det er en Kendsgerning, at vi har for mange Ejendomme med for ringe Jordtilliggende.

Nu er det ganske vist saadan, at i Sverige gaar man i den modsatte Retning af vor Udstykningspolitik, og dette sker vel navnlig under Indtryk af den Mekanisering, som er i hastig Fremgang i Landbruget som i andre Erhverv — den ærede konservative Ordfører (Chr. R. Christensen) var for Resten ogsaa inde paa dette. Men selv om jeg i Henseende til Jordpolitik vil en anden Vej end Svenskerne, bl. a. ogsaa af de folkelige og sociale Grunde, jeg nævnte i min Fremsettelsestale, vil jeg dog ikke lægge Skjul paa, at man ved at vende Blikket mod Sverige kan gøre visse Iagttagelser af betydelig Interesse. Jeg ved ikke, om det kommende Udvalg faar Lejlighed til at interessere sig for dette, eller om det kan ske ved Selvsyn, men i hvert Fald er det givet, at der er et og andet, maaske mangt og meget, af betydelig Interesse ogsaa med Henblik paa Fremtidens Udstykning, der kan læres derovre.

Vender jeg mig saa til det Forslag, som det ærede Medlem Hr. N. P. Andreasen var

stærkt inde paa, det Forslag, som det ærede Medlem, Karl Skytte og Direktør Niels Frederiksen har skitseret i Kommissionen, og som er optrykt som Bilag til det foreliggende Lovforslag, for at sige et Par Ord om den procentuelle Afstaaelse af Jord og det Vurderingsnævn, der her er foreslaaet, vil jeg gerne indlede med at udtale, at det er min bedste Overbevisning, at disse Foranstaltninger ikke er nødvendige for at skaffe den tilstrækkelige Jord. Maa jeg uden at blive misforstaaet sige, at en saadan „Lemlæstelse“ af bestaaende Brug — jeg har ikke noget imod, at man sætter Ordet Lemlæstelse i Gaaseøjne — vil give meget Røre, og den kan ogsaa vise sig at blive Kilden til en betydelig Uro, en Uro, der aldrig kan være heldig. Det ærede Medlem sagde jo selv — hvis jeg husker ret, var det henvendt til det ærede Medlem Hr. Fuglsang, eller var det det ærede Medlem Hr. Carl Petersen? —, at det var meget betydningsfuldt, at der indtil var Enighed inden for Landbruget, og jeg vil tro, det var en erfaren Mand, der her talte, det var i hvert Fald en Mand, der indtager en meget central Stilling inden for Landbrugets Ledelse — og jeg tilføjer gerne: gør det med stor Dygtighed og ogsaa med Opnaaelse af betydelige Resultater. Men en saadan Uro kan kun give Bekymring, og man har vel ogsaa Lov til at sige, at en Bedrift er en Helhed, og hvis Ejeren duer, saa udnyttes denne Bedrift fuldt ud. Man kan ogsaa stille det op paa den Maade, at man tænker sig Princippet procentuel Afstaaelse af Produktionsmidler overført paa andre Erhverv. Jeg tror, man skal være varsom med udelukkende at anlægge et socialt Synspunkt, man skal ogsaa anlægge et erhvervsmaessigt, og jeg vil tro, saadanne Bestemmelser i mangfoldige Tilfælde vil hindre en Ejer i at tilrettelægge sin Drift rationelt. Jeg vil tro, de kan medføre, at han bliver forsigtig og tilbageholdende, fordi han kommer til at tvivle paa, hvorvidt det kan betale sig for ham at ofre mest muligt paa Driften. Jeg tror ikke, at man i noget andet Erhverv turde paabyde Ejeren noget i Retning af det her foreslaaede. Man turde vel f. Eks. ikke paabyde en storindustriell Virksomhed at afgive Dele af sin Produktion til en mindre. Jeg tror ikke, man skulde vove at gøre noget saadant gennem en Tvangsforanstaltning. Men lad nu denne Side af Sagen ligge. Det, det for mig drejer sig om, er, at jeg ikke tror, det er nødvendigt for at skaffe tilstrækkelig